

Erhverv - IT

Udgiver
Morgenavisen
Jyllands-Posten

**Ansvarshavende
chefredaktør**
Jacob Nybroe

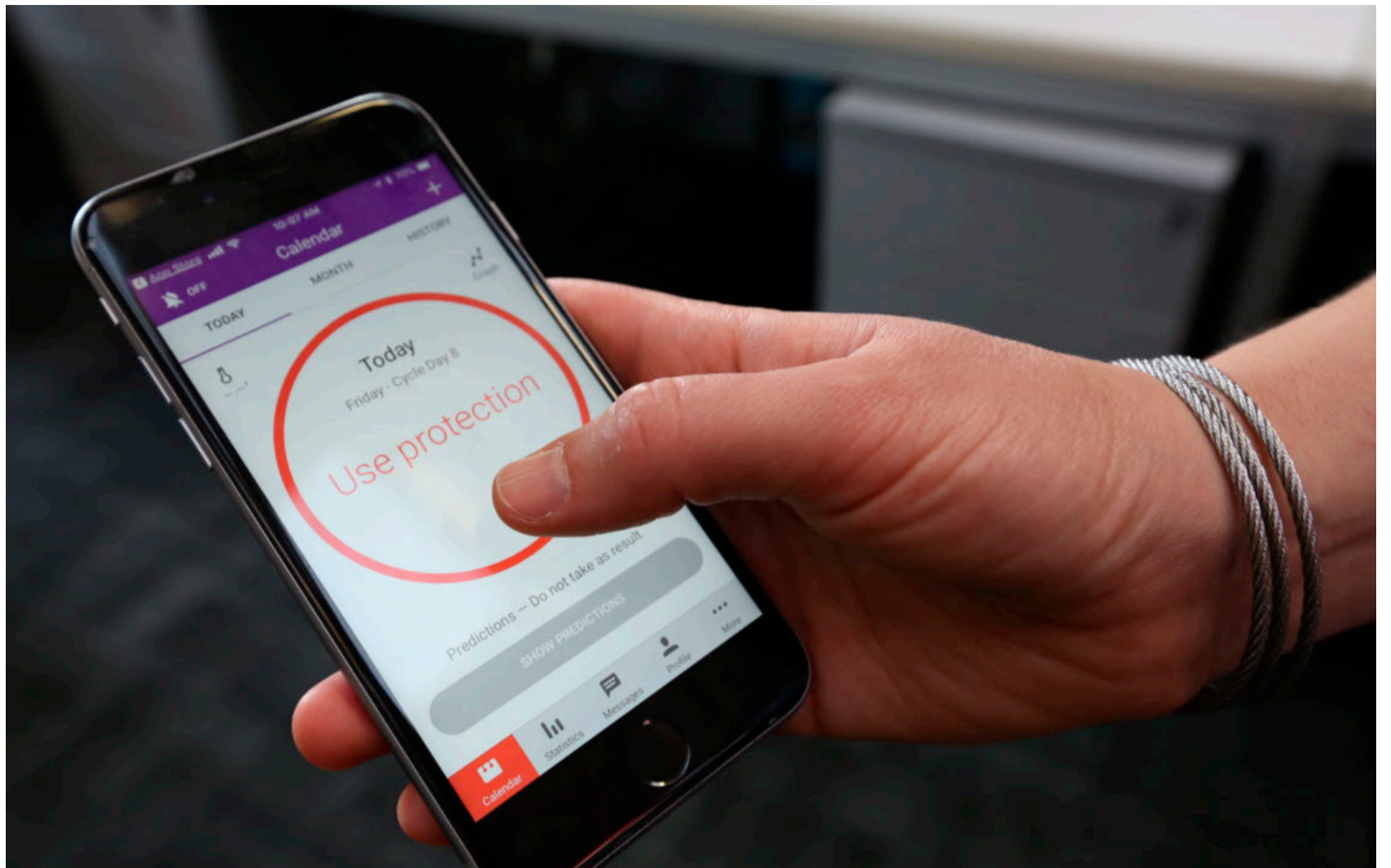
Magasinredaktør
Jakob Vestergaard

Redaktør
Lars Dalsgaard
og Ditte Ravn/
Media Movers

Layouter
Trine Münster-
Swendsen/
Media Movers

Forsidefoto
André Andersen

Kontakt
temasektion@jp.dk

App'en "Natural Cycles" slår sig op på at kunne fortælle brugeren, hvornår hun kan have ubeskyttet sex uden risiko for at blive gravid. Arkivfoto: Nishat Ahmed/AP

En app kan forhindre graviditet. I hvert fald med 93 pct. sikkerhed

Forbrugerne enten elsker eller hader teknologier til selvmåling, men fælles for begge grupper er, at de ikke altid helt forstår algoritmerne bag. Og selv en algoritme har sine begrænsninger.

DATALAB AMANDA KARLSSON OG ANJA BECHMANN

I starten af 2018 kom en såkaldt præventions-app i modvind, da et tocifret antal kvinder var blevet uønskede gravide efter at have navigeret efter app'ens forudsigelser omkring fertile og ikke-fertile dage. App'en havde ellers fået den tyske TÜV Süd-certificering og var således godkendt som prævention i EU med en sikkerhed på 93 pct.

Godt 50 år efter at p-pillen trillede ind på det danske marked, var her en mulighed for at slippe for den ofte så udskældte hormonelle prævention, eller de besværlige kondomer, der både kan glide af og glide i glemmebogen. Med app'en blev det muligt at bestemme det fertile vindue – og dermed vide hvornår der er risiko (eller chance) for at blive gravid – blot ved at måle temperaturen om morgenen, taste den ind og afvente grønt eller rødt lys fra algoritmen, bogstaveligt talt. Det lyder næsten for godt til at være sandt.

Men hvorfor egentlig ikke? Vi måler jo i forvejen alt andet i vores hverdag – hvor meget vi drikker, spiser, tilbagelægger af skridt, bruger af skærmtid, kvalitetstid og arbejdstid – alt sammen med smartphonen som central motor i vores datadrevne hverdagsliv. Men der er en tendens til, at vi anvender selvtracking-apps som så meget

andet smart-teknologi i vores hverdag; vi ved ikke helt, hvad der ligger bag, men vi stoler på, at det virker! Og så stoler vi i øvrigt på tal som regler – lige fra "6 stykker grønt" til "10.000 skridt".

Selvmåling har, som så meget andet der involverer smartphonen, delt vandene. Der er dem, der tror på, at der i algoritmiske forudsigelser ligger en sandhed barberet for forstyrrende elementer såsom kropslige fornemmelser og erfaring. Og så er der dem, der frygter, at brugen af selvtracking-apps gør os fremmede over for vores kroppe.

Studier fra AU Datalab og andre forskningsinstitutioner viser, at brugere har vanskeligt ved at finde rundt i, hvilke data der bliver delt med hvem og til hvilket formål. Studierne peger samtidig på, at den enkelte bruger har vanskeligt ved at forstå og forholde sig til mere generelle samfundsmæssige problemstillinger afledt af data-spor og algoritmisk behandling.

Når vi monitorerer kroppen med smart-teknologi, bringes vi i en vis forstand tættere på kroppen. I tilfældet med præventions-app'en, der kom i modvind, er det værd at nævne, at temperaturmåling som præventionsmetode (og det er netop temperaturmåling, algoritmen baserer sine forudsigelser på) kun er sikker, hvis den måles på samme tid hver morgen, i den samme seng, i det samme rum. Samtidig skal brugeren tage højde for eventuel påvirkning af alkohol dagen før eller immanent sygdom i kroppen, der kan få temperaturen til at stige og dermed narre algoritmen til

at tro, at du har ægløsning, når du i virkeligheden bare har tømmermænd eller er ved at få influenza.

(For)brugerne skal altså forstå, at algoritmer nok er trænet til at begribe vores biologi, men ret basalt kun kan bygge forudsigelser på det, vi manuelt fodrer dem med. De kan altså ikke tænke selv og drage slutninger ud af det blå: »Mette var jo i byen i går, så mon ikke det kan være rødvinen i blodet snarere end ægløsning, der får hendes temperatur til at stige?« De slutninger skal Mette enten selv drage eller alternativt give industrien tilladelse til samkøring med andre af hendes private data fra eksempelvis sociale medier, chattjenester og/eller gps.

Samtidig bør app-producenterne være opmærksomme på, at den enkelte bruger ikke altid har den dybere viden, der skal til for at forstå, hvad algoritmens forudsigelser reelt bygger på, og derfor bør industrien og udviklerne søge viden om det hverdagsliv, som teknologien skal understøtte. Et hverdagsliv som i eksemplet med præventions-app'en formodentlig byder på skift i både temperatur og lokation. Bedre viden om brugspraksis er derfor afgørende, når virksomhederne skal udvikle de praktiske og etiske retningslinjer for nye algoritmer.

Anja Bechmann er lektor på Aarhus Universitet og forskningsleder for centeret AU Datalab, der arbejder med anvendelse af personlige data og algoritmer i teknologi og samfund. Amanda Karlsson er ph.d.-studerende samme sted.